Hyvän hoidon kriteeristö

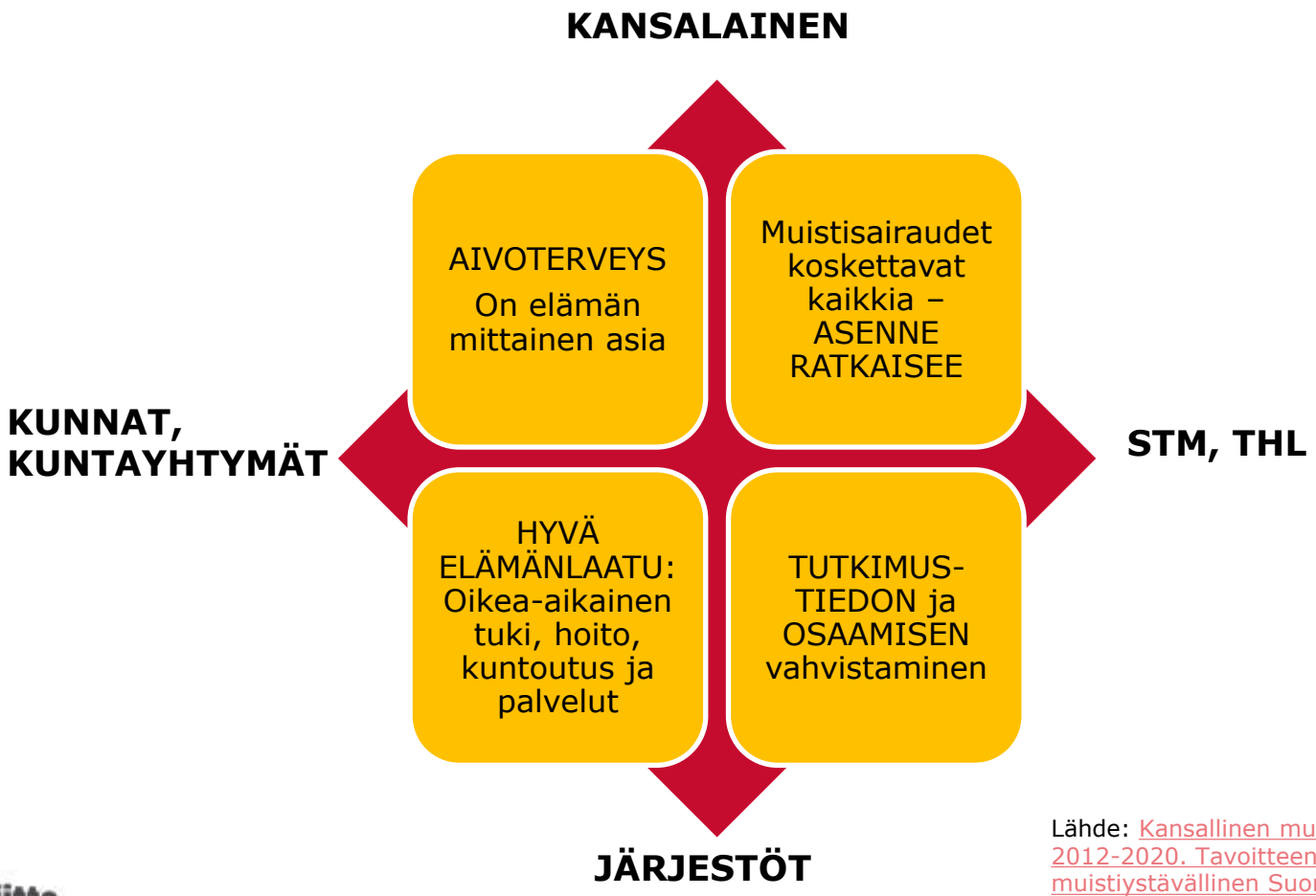
Mitä, missä, milloin?

2.6.2016 / Ala-Härmä

Muistiliiton muistiohjelmatoiminta 2013-2020

Anita Pohjanvuori, Asiantuntija
Muistiohjelmatoiminta, Muistiliitto ry

Kansallinen muistiohjelma 2012-2020
Tavoitteena muistiystävällinen Suomi

Lähde: Kansallinen muistiohjelma 2012-2020. Tavoitteena muistiystävällinen Suomi. Sosiaali- ja terveysministeriön raportteja ja muistioita 2012:10

Muistiliitto
Alzheimer Centralförbundet

Kansallisen muistiohjelman toimeenpanosuunnitelma 2015-2020

https://www.julkari.fi/handle/10024/129596

Muistiliitto jäsenyhdistyksineen on vastuutahona /toimijana mukana

Kansallisen muistiohjelman toimeenpanon seuranta

- Muistiliitto ja THL: Muistibarometrin ja vanhuspalvelulain muistia koskevat tulokset julkaistaan syksyllä 2015
- Muistiliitto (ja THL?): Muistibarometrin 2020 tulokset julkaistaan 2020

Aivoterveyden seuranta

- Muistiliitto ja jäsenyhdistykset: tarjoavat yhdessä kuntien kanssa kuntalaisille mahdollisuuksia osallistua aivojen terveyttä tukevaan toimintaan. Toiminnan järjestämisessä otetaan huomioon erilaisten ihmisten erilaiset tarpeet. Toteutuu 2015 ->

Muistisairauksiin liittyvien asenteiden muuttaminen

- Muistiliitto ja jäsenyhdistykset kehittävät asenteiden muuttamiseen järjestöllisiä malleja ja kampanjoivat paikallisesti ja valtakunnallisesti sosiaalista mediaa hyödyntäen 2015–2020

- Muistiliitto ja jäsenyhdistykset hyödyntävät vuosittaisen muistiviikon mahdollisuudet 2015–2020

- Muistiliitto ja jäsenyhdistykset tarjoavat vapaaseen käyttöön hoitotahtomallin sekä muita materiaaleja 2016-2017

- RAY ja muut järjestöjen rahoittajat osoittavat tukea järjestöille ja hankkeille, jotka tukevat muistisairaiden ihmisten ja heidän läheistensä arkea 2015–2020

- Järjestöt järjestävät tukea ja toimintaa muistisairaille ihmisille ja heidän omaisilleen muistisairauksiin liittyvät erityispiirteet huomioiden 2015–2020

Muistiliitto
Alzheimer Centralförbundet

Oikea-aikaisen ja vaikuttavan hoidon ja kuntoutuksen turvaaminen

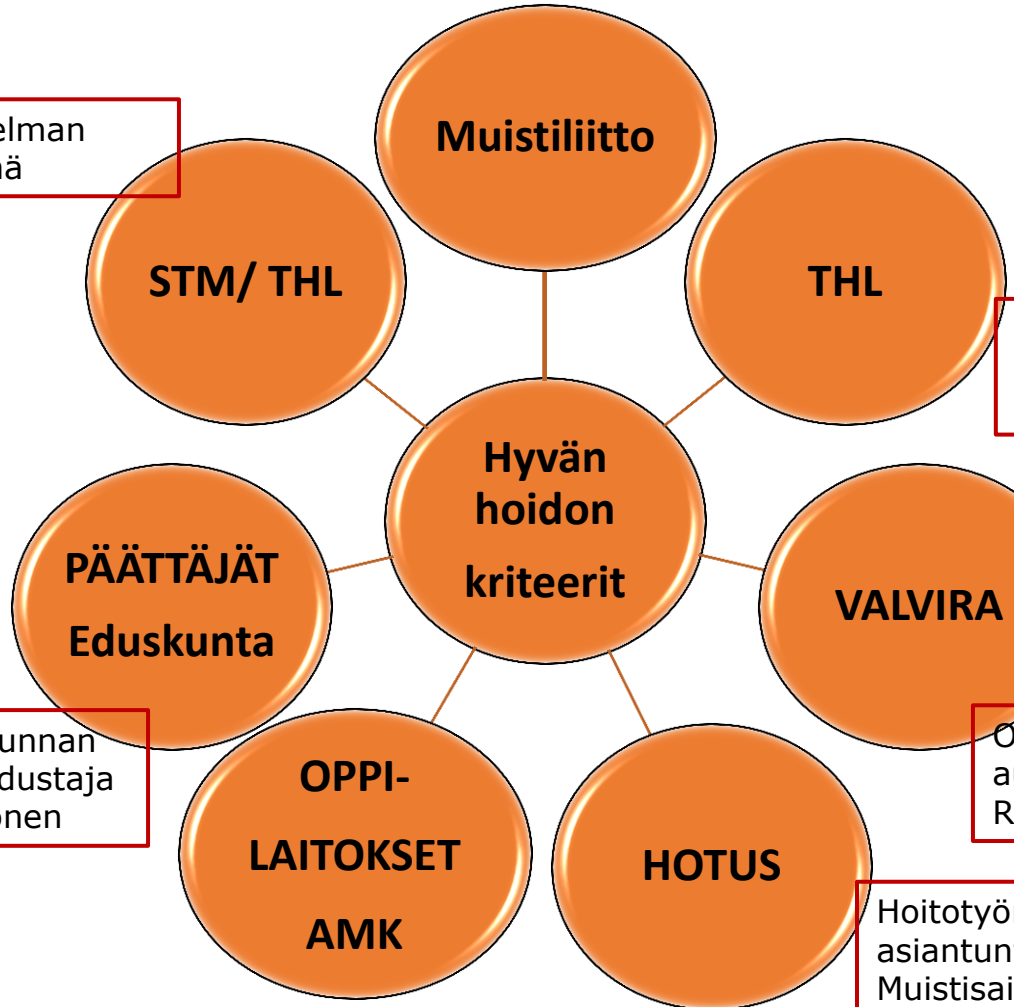
- THL, Muistiliitto ja muut toimijat levittävät hyviä käytäntöjä Innonkylän kautta 2015–2020
- Kunnat, kuntayhtymät, sote-alueet ja kolmas sektori järjestävät tavoitteellista vertaisryhmätoimintaa muistisairaille ihmisille, omaisille ja omaishoitajille 2015-2015

Osaamisen järjestelmällinen kehittäminen ja tietopohjan vahvistaminen

- Muistiliitto uudistaa muistisairaille tarkoitettujen toimintayksiköiden käyttöön tarkoitetut *Hyvän hoidon kriteerit* 2016 – 2017

Muistiliitto
Alzheimer Centralförbundet
Hyvän hoidon kriteeristö
Työkirja työyhteisöille muistisairaiden ihmisten hyvän hoidon
ja elämänlaadun kehittämiseen ja arviointiin

Mukana kehittämistyössä olleet tahot

Kansallisen muistiohjelman toimeenpano työryhmä

Perfect Memory hanke/ Yleislääketieteen erik.lääk. Ari Rosenvall

Muistiliiton pj. /Eduskunnan muistikerho, Kansanedustaja Merja Mäkisalo-Ropponen

Omavalvontajärjestelmän auditoinnin väline / Lakimies Riitta Husso

Hoitotyön asiantuntijayhteistyö/ Muistisairaan ihmisen elämänlaatu katsaus/ Arja Holopainen ja Hannele Siltanen

Muistiliitto
Alzheimer Centralförbundet

Tavoitteet

Työkirjan tärkeimpinä tavoitteina on:

- varmistaa muistisairaille ihmisille ja heidän läheisilleen yksilöllisesti koordinoidut palvelut, kuntoutus, hoiva ja hoito yhtenäisin ja yhdenvertaisin valtakunnallisin kriteerein.

- huolehtia muistityön ihmislähtöisestä kokonaisuudesta moniammatillisena yhteistyönä.

- tukea muistisairaiden ihmisten ja heidän läheisensä hoiva- ja hoitotyön kehittämistä huomioimalla seikat, jotka kuuluvat hyvään hoitoon ja omannäköiseen elämään asuin- tai hoitopaikasta riippumatta.

Muistiliitto
Alzheimer Centralförbundet

A-OSA

KUNTOUTUS, HOIVA JA HOITO

1. ELÄMÄNHISTORIA JA ELÄMÄNLAATU

Elämänhistoriaa on hyvä koota riittävän ajoissa ja mahdollisesti yhdessä läheisten kanssa. Muistisairasta ihmistä ja läheisiä pyydetään kertomaan elämään liittyneistä tapahtumista, mieltymyksistä, harrastuksista ja mahdollisista erityisosaamisista ja kyvyistä sekä elintavoista. Ei riitä, että elämänhistoriaan kirjataan ammatti tai kuinka monta lastenlasta hänellä on. On syytä keskustella siitä, mitä hän piti ammatistaan ja millainen merkitys lapsenlapsilla on hänen elämässään. Onko muistisairas ihminen suuresta perheestä tai elänyt suurimman osan elämästään yksin? Millaiset elämäntapahtumat ovat olleet merkityksellisiä? Ovatko jotkut elämänvaiheet olleet erityisen vaikeita ja traumaattisia? Millaiset harrastuksen ovat olleet hänelle tärkeässä asemassa? Vasta elämäntarinasta pystymme poimimaan hänelle merkitykselliset asiat. Tuntemalla elämänhistoria ja rakentamalla ihmisen tarina, pystytään paremmin vastaamaan hänen tarpeisiin, auttamaan häntä säilyttämään oma identiteettinsä ja järjestämään hänelle mieluista toimintaa.

Muistisairas ihminen on oma ainutlaatuinen persoona, joka kantaa mukanaan elettyä elämäänsä ja tarinaansa. Taustan huomioimatta jättäminen aiheuttaa muistisairaalle ihmiselle epävarmuutta ja ahdistuneisuutta. Kun muistisairaus etenee eikä henkilö pysty enää riittävällä tavalla ilmaisemaan itseään, kohtaamisissa nousee esille monenlaisia haasteita.

Hyvän elämänlaadun ja ihmislähtöisen muistityön yksi tärkeimmistä periaatteista on ylläpitää muistisairaan ihmisen sosiaalisia verkostoja elämään osallistuvien merkityksellisten ihmisten kanssa. Ihminen ei ole vain tekemisen kohde, vaan hänellä on emotionaaliset tarpeet, joita hänen tulee saada toteuttaa kaikissa sairauden vaiheissa. Elämänlaadun arviointi vaikeutuu sairauden edetessä, kun sairastunut ei itse kykene vastaamaan häntä koskeviin kysymyksiin. Elämänlaatua onkin usein arvioitu myöhemmässä vaiheessa omaisten tai hoitajien kysely- tai haastattelulomakkeilla, jotka eivät välttämättä mittaa sairastuneen omia kokemuksia.

Muistisairaan ihmisen elämänlaatua lisääviä tekijöitä ovat tutkimusten mukaan muun muassa hyvinvoinnin ja terveyden kokemus sekä selviytyminen päivittäisissä toiminnoissa[1]. Ihmissuhteet sekä kuulluksi ja ymmärretyksi tuleminen luovat turvallisuutta ja lisäävät elämänhallintaa. Elämänlaatua lisäävät toiminnallisuus ja osallisuus, hengellisyyden tai elämänkatsomuksen huomioiminen sekä se, että henkilökunnalla on hyvät tiedot ja taidot muistisairauksista ja muistisairaiden ihmisten kanssa toimimisesta.

1. Jokaisella muistisairaalla ihmisellä on

a.	kirjattuna elämähistoria (läheisiä haastateltu) ja siihen on perehdytty	3 2 1 0
b.	elämänhistoria kirjattuna kuntoutus-, palvelu – ja hoitosuunnitelmaan	3 2 1 0
c.	mahdollisuus yhteydenpitoon tärkeiden ihmisten kanssa ja toteutuksessa autetaan häntä	3 2 1 0
d.	kirjattuna omannäköiset ja elämänlaatua lisäävät tekijät, joita toteutetaan muistikodissa	3 2 1 0

Jos valitsitte muun kuin 3 (toteutuu hyvin), kirjatkaa yhdessä suunnitelma asian kehittämiseksi:

Kehittämis-kohta	**Miten** (keinot)	**Toteutus pvm**	**Vastuu hlö**	**Arviointi pvm**

TYÖYKSIKÖN KEHITTÄMISOHJELMA

Hyvän hoidon kriteerien läpikäyminen on toivottavasti herättänyt työyhteisössä aktiivista keskustelua muistisairaiden ihmisten ja heidän läheistensä hyvän hoidon toteutumisesta. Yhteisissä keskusteluissa voitte vielä täsmentää niitä alueita, joihin haluatte erityisesti kiinnittää huomiota.

Kirjatkaa tähän 1-3 asiaa, jotka ovat hyvin ja joista voitte erityisesti iloita:

1)

2)

3)

Kirjatkaa tähän 1-3 kehittämiskohdetta, joihin keskitytte seuraavaksi:

KEHITTÄMIS-KOHDE	KEINOT	AIKATAULU	VASTUU-HENKILÖ	TOT. PVM

Muistiliitto
Alzheimer Centralförbundet

Palautetta

Työryhmän ja muistiliiton substanssitiimin lisäksi tekemässä on ollut asiantuntijoita sekä kommentteja ovat antaneet:

- Pilotointiin osallistuneet (6 toimintayksikköä) n= 29
- Asiantuntijat
- Muistisairaat ihmiset ja heidän läheiset
- Muistiyhdistysten jäsenet
- Julkisen sektorin toimijat

✓ *"hyvä, että on tällainen kokonaisuus, jonka avulla voidaan pohtia kaikkia muistisairaan ihmisen ja hänen läheistensä elämään liittyviä tekijöitä sekä aikaansaada keskustelua ja huomata mitä vielä täytyy kehittää"*

✓ *"päivätoiminta mieletään usein "puuhasteluksi", tämän avulla voimme tehdä näkyväksi myös ammatillisen osaamisen"*

✓ *Palveluohjauseen hyvä puheeksiottamisen väline"*

✓ *"eri osa-alueiden hiljainen tieto tulee kaikkien käyttöön yhteisten ohjattujen keskustelujen myötä"*

Muistiliitto
Alzheimer Centralförbundet

Julkistamistilaisuus

Maailman Alzheimer päivänä 21.9.2016 klo 14:15-15:30

Kansalaisinfo / Helsinki

”matka jonka kuljemme muistisairaan rinnalla on jatkuvaa oppimista ja ajatustenvaihtoa”

Kiitos